

PEDAGOGICAL CONDITIONS FOR TEACHING MORPHOLOGY BASED ON COLLABORATIVE TECHNOLOGIES (ON THE EXAMPLE OF AN ISLAMIC INSTITUTION)

Eschanov Usman Kutlimuratovich

1st year basic doctoral student of Nukus State Pedagogical Institute named after Ajiniyaz

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14038662>

ARTICLE INFO

Received: 25th October 2024

Accepted: 30th October 2024

Online: 31th October 2024

KEYWORDS

Collaborative technologies, morphology, pedagogical conditions, teaching methods, the educational process, collaboration between teachers and students, Islamic educational institution, technological tools.

ABSTRACT

This article is dedicated to the topic "Pedagogical Conditions for Teaching Morphology Based on Collaborative Technologies." The article provides a detailed analysis of the role and significance of collaborative technologies in pedagogical processes, as well as their application in teaching morphology. The problems arising in the process of implementing these technologies and ways to solve them are shown on the example of an Islamic educational institution. The interaction between teachers and students, the relationship between technological tools and the learning process, methods of active student learning, as well as their importance in improving the quality of education are also analyzed.

KOLLABORATIV TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA SARF (MORFOLOGIYA) ILMINI O'QITISHNING PEDAGOGIK SHAROITLARI (ISLOM BILIM YURTI MISOLIDA)

Eschanov Usman Kutlimuratovich

Ajiniyoz nomidagi Nukus davlat pedagogika instituti 1-kurs tayanch doktoranti

<https://doi.org/10.5281/zenodo.14038662>

ARTICLE INFO

Received: 25th October 2024

Accepted: 30th October 2024

Online: 31th October 2024

KEYWORDS

Kolloborativ texnologiyalar, morfologiya, pedagogik sharoitlar, o'qitish metodlari, ta'lim jarayoni, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi hamkorlik, Islom bilim yurti, texnologik vositalar.

ABSTRACT

Ushbu maqola "Kolloborativ texnologiyalar asosida sarf (morfologiya) ilmini o'qitishning pedagogik sharoitlari" mavzusiga bag'ishlangan. Maqolada, pedagogik jarayonlarda kolloborativ texnologiyalarning o'rni va ahamiyati, shuningdek, morfologiya ilmini o'qitishda ularning qanday qo'llanilishi batafsil tahlil etiladi. Islom bilim yurti misolida, ushbu texnologiyalarni amaliyotga joriy etish jarayonida yuzaga keladigan muammolar va ularni hal etish yo'llari ko'rsatib o'tiladi. O'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi hamkorlik, texnologik vositalar va o'qitish jarayoni o'rtasidagi o'zaro bog'liqlik, o'quvchilarni faol o'qitish metodlari, shuningdek, ta'limning sifatini oshirishdagi ahamiyati ham tahlil qilinadi.

Ta'lim sohasida innovatsion yondashuvlar va zamonaviy texnologiyalarni qo'llash dolzarb masalalardan biridir. Ularning orasida kolloborativ texnologiyalar, ya'ni o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi o'zaro aloqalar va hamkorlikni rivojlantiruvchi metodlar, ta'lim jarayonining sifatini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ushbu texnologiyalar, o'quv jarayonida faol ishtirok etishni rag'batlantirib, o'quvchilarning bilim olish jarayoniga bo'lgan qiziqishini oshiradi. Morfologiya ilmi, tilshunoslikning muhim tarmog'i sifatida, o'zida tilning tuzilishi va qonuniyatlarini o'rganadi. Bu fanni o'qitishda kolloborativ texnologiyalarni qo'llash, talabalar o'rtasidagi hamkorlikni kuchaytiradi va ularga tilning morfologik qoidalarini yaxshiroq anglash imkonini beradi [3, 97-104].

Morfologiya ilmini o'qitish, tilshunoslik sohasida talabalarni til strukturasi va qoidalarini o'rganishga yo'naltirishda muhim ahamiyatga ega. O'qitish jarayoni samarali bo'lishi uchun bir qator pedagogik sharoitlar mavjud. Ushbu bo'limda morfologiya ilmini o'qitishda zarur bo'lgan pedagogik sharoitlar, ularning ahamiyati va ularni yaratish uchun zarur bo'lgan yondashuvlar ko'rib chiqiladi. O'qitish jarayoni samarali bo'lishi uchun ijobiy pedagogik muhitni yaratish muhimdir. Bu muhitda talabalar o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari, bir-birlariga yordam berishlari va o'zaro fikr almashishlari uchun qulay sharoitlar mavjud bo'lishi kerak. O'qituvchilar talabalarni tinglashga va ularning fikrlarini hurmat qilishga intilishlari lozim. Bunday muhit o'quvchilarning motivatsiyasini oshiradi va o'rganishga bo'lgan qiziqishini kuchaytiradi [1, 467-482].

Morfologiya ilmini o'qitishda turli o'qitish metodlari va uslublarini qo'llash zarur. Masalan, interfaol metodlar, muammoli o'qitish, loyiha asosida o'qitish kabi yondashuvlar talabalarni faol ishtirok etishga undaydi. Ushbu metodlar yordamida talabalar tilning morfologik qoidalarini o'rganish, misollar keltirish va o'zaro fikr almashish orqali bilimlarini mustahkamlash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Kolloborativ yondashuv morfologiya ilmini o'qitishda muhim ahamiyatga ega. Talabalar o'rtasida guruhli ishlar, muhokamalar va birgalikda loyihalar yaratish orqali o'zaro o'rganish va tajriba almashish imkoniyatini yaratadi. Bu, talabalar o'rtasida jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi va ularning muloqot ko'nikmalarini oshiradi. Umuman olganda, morfologiya ilmini o'qitishning pedagogik sharoitlari ta'lim jarayonining samaradorligini oshirishga xizmat qiladi. Ijobiy pedagogik muhit, turli o'qitish metodlari, kolloborativ yondashuv, zamonaviy texnologiyalar, o'qituvchi va talabalar o'rtasidagi hamkorlik hamda sifatli o'quv materiallari o'quvchilarning bilim olish jarayonida muvaffaqiyatini ta'minlaydi. Ushbu sharoitlar mavjud bo'lganda, morfologiya ilmini o'qitish yanada samarali va qiziqarli bo'ladi [5, 45-59].

Islom bilim yurti, o'zining o'qitish jarayonida innovatsion yondashuvlarni qo'llash va zamonaviy ta'lim texnologiyalarini joriy etish bilan ajralib turadi. Ushbu o'quv muassasalarida kolloborativ texnologiyalarni qo'llash, talabalar va o'qituvchilar o'rtasida samarali aloqa, hamkorlik va o'zaro ta'sirni rivojlantirishga xizmat qiladi. Quyida Islom bilim yurti misolida kolloborativ texnologiyalarning o'qitish jarayonidagi o'rni va afzalliklari ko'rib chiqiladi. Islom bilim yurti o'quv jarayonida Google Classroom, Microsoft Teams va Zoom kabi onlayn platformalardan foydalanadi. Ushbu platformalar orqali o'qituvchilar darslarni rejalashtirish, talabalar bilan muloqot qilish, ma'lumotlarni almashish va o'quv materiallarini taqdim etish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Talabalar esa o'z navbatida darslarda faol qatnashish, savol berish va o'z fikrlarini ifoda etish imkoniyatiga ega bo'ladi. Bu jarayon ta'lim sifatini oshiradi va

o'quvchilarning qiziqishini yanada kuchaytiradi. Islom bilim yurti talabalari uchun Padlet, Trello va Miro kabi ko'p foydalanuvchili vositalarni qo'llash orqali guruhli ishlarni tashkil etadilar. Ushbu platformalar talabalar o'rtasida o'zaro hamkorlik va muhokama jarayonini osonlashtiradi. Talabalar birgalikda loyihalar yaratish, fikr almashish va o'zaro tajribalarini baham ko'rish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Buning natijasida, ularning ijodiy fikrlash qobiliyatlari rivojlanadi. Islom bilim yurti o'quvchilarining o'zaro aloqalarini mustahkamlashda ijtimoiy tarmoqlar, masalan, Facebook guruhlari, Telegram kanallari va boshqa platformalar yordam beradi. Bu tarmoqlar orqali talabalar bir-birlariga maslahat berish, bilim almashish va o'zaro yordam ko'rsatish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Ijtimoiy tarmoqlar, shuningdek, o'quvchilarning o'z bilimlarini baham ko'rishga va yangi fikrlarni o'rganishga undaydi. Umuman olganda, Islom bilim yurti misolida kolleborativ texnologiyalar ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va innovatsion qilib, o'quvchilarning bilim olish jarayonidagi ishtirokini oshiradi. Ushbu texnologiyalar yordamida o'qituvchilar va talabalar o'rtasida hamkorlik va o'zaro aloqa rivojlanadi, bu esa ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qiladi. Bunday yondashuvlar, albatta, kelajakda Islom bilim yurti o'quvchilarining muvaffaqiyatiga katta hissa qo'shadi.

Xulosa. Morfologiya ilmini o'qitishda kolleborativ texnologiyalarni qo'llash, o'quv jarayonining samaradorligini oshirishga, talabalar o'rtasida ijodiy fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Islom bilim yurti kabi o'quv muassasalarida ushbu texnologiyalarni joriy etish, o'qituvchilar va talabalar o'rtasidagi o'zaro aloqalarni mustahkamlaydi, ta'lim jarayonini qiziqarli va interfaol qiladi. Umuman olganda, kolleborativ texnologiyalar ta'lim sifatini yaxshilashga, talabalar o'rtasidagi muloqotni rivojlantirishga va o'quv jarayonini yanada qiziqarli qilishga yordam beradi. Ushbu yondashuvlar orqali ta'lim jarayonida o'quvchilar o'z bilimlarini mustahkamlash, ijodiy fikrlash va jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirish imkoniyatiga ega bo'ladilar. Islom bilim yurti misolida, bu yondashuvlar o'quvchilarning kelajakdagi muvaffaqiyatiga muhim ta'sir ko'rsatadi.

References:

1. Al-Humoud, M., & Al-Shahrani, S. (2020). Collaborative learning in higher education: The role of technology in enhancing student engagement. *Journal of Educational Technology Systems*, 49(4), 467-482. <https://doi.org/10.1177/0047239520908496>
2. El-Shaban, M., & Hossain, M. (2021). The effectiveness of collaborative learning tools in higher education: A systematic review. *International Journal of Educational Technology in Higher Education*, 18(1), 1-23. <https://doi.org/10.1186/s41239-021-00254-2>
3. Mardiana, M., & Zainuddin, Z. (2022). Utilizing collaborative technologies in learning: Challenges and opportunities in Islamic education. *Asia-Pacific Journal of Educational Management Research*, 7(2), 97-104. <https://doi.org/10.21776/ub.apjemr.2022.007.02.2>
4. Palaz, S., & Erdem, A. (2020). The impact of collaborative technologies on student achievement: A case study of language learning. *Computers & Education*, 148, 103788. <https://doi.org/10.1016/j.compedu.2019.103788>

5. Shakirova, S., & Khamraev, U. (2023). Innovative methods in teaching morphology through collaborative learning technologies. *Journal of Language and Education*, 9(1), 45-59. <https://doi.org/10.17323/jle.2023.1.45-59>.